

Delårsbokslut 2020
Vård- och omsorgsnämnden

Verksamhet

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för kommunens verksamhet för äldre personer (över 65 år), personer med funktionsnedsättning som har rätt till insatser enligt LSS, personer med demenssjukdomar, kommunal hälso- och sjukvård samt för personer i livets slutskede.

Covid-19

Vård- och omsorgsnämndens verksamhet har under året präglats av Coronapandemin, vilket medför en hög belastning och stora påfrestningar på verksamheten.

För att snabbt kunna ställa om verksamheten och anpassa arbetet utifrån rådande situation har förvaltningen sedan i april 2020 befunnit sig i stabsläge. Stabens arbete har fokuserats på kontinuerlig omvärldsbevakning, att följa utvecklingen både internt och externt, hantera informationsflöden, utforma rutiner och säkerställa utrustning kring skydd och hygien samt att planera för bemanning på både kort och lång sikt.

Staben har löpande arbetat med omfallsplanering och lägesrapportering, både inåt och utåt. För att snabbt kunna anpassa och ställa om verksamheten vid behov.

För att säkerställa att chefer och medarbetare kontinuerlig har tillgång till aktuell och verksamhetsanpassad information har en särskild sida för förvaltningsspecifik information upprättats på kommunportalen. Det har också genomförts digitala informationsmöten med chefer samt skickat ut veckobrev.

Vidare har staben ständigt bevakat myndigheternas rekommendationer och Västra Götalandsregionens riktlinjer och anpassat verksamhetens rutiner därefter. För närvarande finns 13 nya rutiner som har tagits fram med anledning av covid-19 och som hela tiden uppdateras vid behov.

För att ge stöd till chefer och medarbetare har förvaltningen anställt en covidsmordnare. Hon har gjort kontinuerliga besök i verksamheten för att utbilda och informera chefer och medarbetare samt varit en länk mellan verksamheten och staben.

En av de viktigaste frågorna under pandemin har varit att följa upp och säkerställa tillgången till skyddsutrustning. Genom ett snabbt agerande i ett tidigt skede av pandemin och ett fortsatt strukturerat arbetssätt därefter har förvaltningen så här långt lyckats säkra tillgången.

Bemanningsbehovet har kunnat tillgodoses genom samarbete med HR och vård- och omsorgscollege (VoC). Introduktionsutbildningen kunde snabbas upp med hjälp av digitala hjälpmedel.

Förvaltningen lyckades länge hålla borta smittan från verksamheten och endast begränsade utbrott har inträffat. De främsta framgångsfaktorerna bedöms vara en god grund i basala hygienrutiner tillsammans med ett hög kvalitet i detaljerna kring vårdhygien och skyddsutrustning, samt ett närvarande ledarskap.

Pandemin har påskyndat den digitala omställningen inom förvaltningen vad gäller digital kommunikation och distansarbete.

En stor utmaning för förvaltningen framåt är att bibehålla den organisation som förvaltningen byggt upp och att fortsätta att ge stöd till förvaltningens medarbetare i att orka hålla i och hålla ut i det goda arbete som sker för att hålla undan smittan och samtidigt kunna ge en god vård och omsorg till kommunens invånare.

Vidare är det viktigt att ta vara på de lärdomar och erfarenheter som krisledningsorganisationen har inneburit och införliva de i den ordinarie planeringen och uppföljningen av verksamheten.

Handlingsplan för budget i balans 2020

Förvaltningen har under perioden januari - augusti arbetat intensivt med att genomföra de uppgifter som ligger i nämndens handlingsplan för att få budget i balans. Ett stort arbete pågår med att sänka personalkostnaderna. Ett antal åtgärder har beslutats som kommer att ge effekt under hösten. Alla chefer har fått utbildning i Hypergene för att enklare kunna göra tillförlitliga prognoser.

Inom hemtjänsten har digitala inköp börjat implementeras i juni. Nämnden har även fattat beslut om förändringar i insatsen måltidsservice. Förändringen innebär en övergång från leverans av varm mat varje dag till leverans av kyld mat en gång per vecka.

Personlig assistans fick en ny budgetmodell 2020 och med hjälp av en projektledare har en rapport tagits fram med förslag på effektiviseringar av verksamheten.

Vidare arbetar förvaltningen med att minska andelen köpta platser för personer med komplexa behov både inom äldreomsorgen och funktionsstöd .

Heltidsresan

Förvaltningens arbete utifrån den framtagna handlingsplan för Heltidsresan har fortsatt enligt plan under 2020. För att kunna nå optimal personalplanering och minimera risker som det förändrade arbetssättet innebär har en ny schema- och resursenhet startat upp under augusti. Vidare har samtliga medarbetare inom kommunals avtalsområde erbjudits att önska högre sysselsättningsgrad. 113 personer har ansökt om högre sysselsättnings grad i olika omfattning.

Ny avdelning

En ny organisation har beslutats, vilket innebär att Funktionsstöd delas in i två avdelningar. En ny avdelningschef har tillsatts och tillträder sin tjänst 1 september. Därmed utökas förvaltningens avdelningar från sex till sju.

Övertag av verksamhet från Frösunda Omsorg

Verksamheterna Kaptensens och Ängabos särskilda boende för äldre övergår i kommunens regi 2020-10-01. Planering och förberedelser för övertagandet från Frösunda Omsorgs AB pågår enligt plan.

Äldreomsorgslyftet

Regeringen har fattat beslut om ett Äldreomsorgslyft. Satsningen syftar till att anställda med tidsbegränsade anställningar inom äldreomsorgen ska erbjudas betald utbildning på arbetstid. Under våren har förberedelser och planering skett tillsammans med Göteborgsregionen (GR) som har fått i uppdrag att samordna utbildningen. Alingsås kommun har tilldelats 25 utbildningsplatser.

Motverka ensamhet bland äldre

Nämnden har fått statliga stimulansmedel för att motverka ensamhet bland äldre. Under våren har projektet som drivs av kommunens förbyggande enhet arbetat med att utforma och genomföra anpassade aktiviteter och stödinsatser för att motverka ensamhet samt konsekvenserna av isolering för äldre med anledningen av covid-19. Aktiviteter som planeras är bland annat att upprätta en seniorlinje (stödtelefon), utbildning och stöd i digital teknik och att i samverkan med volontärer genomföra cykelturer och kulturupplevelser.

Måluppföljning

Signalfärger för bedömning av nuläget:

Ej uppfyllt Delvis uppfyllt I hög grad uppfyllt Helt uppfyllt

NÄMNDENS MÅL

1. Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga ska öka.

Bedömning

 I hög grad uppfyllt

Kommentar: Resultat för funktionsstöd (handikapp) har minskat 2019 jämfört med 2018 och ligger under resultatet för kommunen. Resultatet för äldre är samma 2019 jämfört med 2018 och i nivå med resultatet för Alingsås kommun.

Flertalet verksamheter har arbetat med olika aktiviteter för att öka tillgängligheten via e-post och telefoni. Aktiviteter som genomförts är bland annat att rutiner och arbetsätt för telefoni och e-post har följts upp och diskuterats på enheten. Kommunens policy för telefoni och e-post har diskuterats och aktualiserats. Verksamhetensspecifik information på den externa hemsidan har setts över.

Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt vid årets slut.

NYCKELTAL

Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får svar på en enkel fråga, handikapp (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
49	0	IU.	67

Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får svar på en enkel fråga, äldre (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
49	50	IU.	50

* Utfall för 2020 saknas vid tidpunkten för delårsuppföljningen.

2. Andelen som får svar på e-post inom en dag ska öka

Bedömning

 I hög grad uppfyllt

Kommentar: Resultat för funktionsstöd (handikapp) har ökat 2019 jämfört med 2018 och ligger strax under resultatet för kommunen 2019. Resultatet för äldre är högre 2019 jämfört med 2018 och högre än resultatet för Alingsås kommun 2019.

Flertalet verksamheter har arbetat med olika aktiviteter för att öka tillgängligheten via e-post och telefoni. Aktiviteter som genomförts är bland annat att rutiner och arbetsätt för telefoni och e-post har följts upp och diskuterats på enheten. Kommunens policy för telefoni och e-post har diskuterats och aktualiserats. Verksamhetensspecifik information på den externa hemsidan har setts över.

Målet bedöms i hög grad vara uppfyllt vid årets slut.

NYCKELTAL

Andel som får svar på e-post inom en dag, handikapp (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
70	67	IU.	50

Andel som får svar på e-post inom en dag, äldre (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
70	83	IU.	33

* Utfall för 2020 saknas vid tidpunkten för delårsuppföljningen.

3. Bibehålla andelen som sammantaget är ganska eller mycket nöjda med sitt särskilda boende/sin hemtjänst

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Hemtjänst

Äldres uppfattning om kvaliteten inom *hemtjänsten* 2019 var på samma nivå som 2018. Alingsås kommun ligger bättre till än genomsnittet för landets kommuner. Uppfattningen om kvaliteten i hemtjänsten har legat på samma nivå sedan 2016 vilket visar på ett stabilt högt resultat.

Att arbeta med systematiskt förbättringsarbete för utveckla kvaliteten i vården och omsorgen har länge haft ett stort fokus inom hemtjänsten. Sedan flera år tillbaka har verksamheten arbetat med verksamhetsutveckling utifrån underlaget i Socialstyrelsens brukarundersökning både på avdelnings- och enhetsnivå. Prioriterade område har bland annat varit gemensamma aktiviteter, möjligheten att komma ut och trygghet.

Konsekvenserna av covid -19 har i hög grad påverkat enheternas förutsättningar att kunna arbeta med verksamhetsutveckling utöver den som skett med anledning av covid-19. Det är också oviss i vilken utsträckning förändringen i utförandet av insatserna inköp och måltidsservice påverkar den sammantagna upplevelsen av nöjdheten inom hemtjänsten. Därför bedöms målet i hög grad vara uppfyllt vid årets slut.

Särskilt boende

Äldres uppfattning om kvaliteten i *särskilt boende* ökade 2019 jämfört med 2018. Resultatet är högre än genomsnittet för landets kommuner.

Att arbeta med systematiskt förbättringsarbete för utveckla kvaliteten i vården och omsorgen har länge haft ett stort fokus inom särskilt boende. Likt hemtjänsten har verksamheten arbetat med verksamhetsutveckling utifrån underlaget i Socialstyrelsens brukarundersökning både på avdelnings- och enhetsnivå under lång tid. Prioriterade område har bland annat varit gemensamma aktiviteter, möjligheten att komma ut och trygghet.

Konsekvenserna av covid -19 har i hög grad påverkat enheternas förutsättningar att kunna arbeta med verksamhetsutveckling utöver den som skett med anledning av covid-19. Vidare bedöms flera av de åtgärder och anpassningar som har vidtagits i verksamheten, i syfte att förhindra smittspridning, att påverka resultatet negativt. Därför bedöms målet i hög grad vara uppfyllt vid årets slut.

NYCKELTAL

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
94	94	IU.	94

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
88	88	IU.	86

* Utfall för 2020 saknas vid tidpunkten för delårsuppföljningen. Resultatet för brukarundersökningen *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* presenteras senare under hösten 2020.

4. Bibehålla andelen nöjda brukare inom LSS som trivs hemma.

Bedömning

 I hög grad uppfyllt

Kommentar: Andel nöjda brukare inom LSS som trivs hemma var högre 2019 jämfört med 2018.

Andelen nöjda brukare som trivs hemma gruppbostad LSS är högre än genomsnittet för landets kommuner och bättre än kommunens resultatet för servicebostad LSS. Resultatet för servicebostad LSS ligger lägre än genomsnittet för landets kommuner.

Verksamheterna arbetar generellt med flera olika aktiviteter för att öka andelen nöjda brukare inom LSS som trivs hemma. Inom avdelningen genomförs regelbundet brukarråd och husmöten. Vidare arbetar avdelningen med brukarfrågor kring exempelvis måltider, gemensamma aktiviteter och utflykter. På flera enheter involveras brukarna i förbättringsarbetet utifrån resultatet i SKR:s nationella brukarundersökning.

I vilken utsträckning aktiviteterna har kunna fortgå som vanligt med anledning av covid-19 skiljer sig åt mellan de olika boendeformerna. För att förhindra smittspridning har exempelvis planerade aktiviteter inom servicebostad LSS fått ställas in. Målet bedöms därför i hög grad vara uppfyllt vid året slut.

NYCKELTAL

Brukarbedömning bostad LSS totalt - Brukaren trivs alltid hemma, (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
81	81	IU.	75

Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren trivs alltid hemma, andel (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
86	86	IU.	90

Brukarbedömning servicebostad LSS - Brukaren trivs med alla i boendepersonalen (%)

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
66	66	IU.	75

* Utfall för 2020 saknas vid tidpunkten för delårsuppföljningen. Resultat på kommunnivå från årets brukarundersökning publiceras i Kolada den 14 december.

5. Öka antalet boendeplatser inom äldreomsorg och inom LSS

Bedömning

 Delvis uppfyllt

Kommentar: Med utgångspunkt i Vård- och omsorgsnämndens lokalförsörjningsplan från 2019 planerade Vård- och omsorgsnämnden i budget 2020 att färdigställa 28 nya äldreboendeplatser i Bjärke och att påbörja ombyggnation på Brunnsgården samt påbörja nybyggnad av ytterligare särskilt boende för äldre och ett nytt LSS-boende.

Vid uppföljningen i samband med delårsbokslutet kan det konstateras att 28 nya boendeplatser kommer att färdigställas på Bjärkegårdens äldreboende och inflyttning sker 1:a kvartalet 2021.

Vidare har projektering för en ny servicebostad enligt LSS med totalt 8 nya lägenheter på Kvarnbackentomten påbörjats och byggstart beräknas till 1:a kvartalet 2021.

Beslutet att införa LOV, lagen om valfrihet, har påverkat nämndens lokalplanering avseende särskilt boende. Bland annat har ombyggnationen av Brunnsgården pausats och två privata äldreboende har projekterats. Därför bedöms målet delvis vara uppfyllt vid året slut.

NYCKELTAL

Antal boendeplatser, LSS

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
142	142	142	0

Antal boendeplatser, äldreomsorg

Mål 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2018
421	393	393	0

6. Nettokostnadsökningen ska understiga pris-/löne- och volymökningen samt uppnå budget följsamhet

Bedömning

Ej uppfyllt

Kommentar: Förvaltningen har under perioden januari - augusti arbetat intensivt med att genomföra de uppgifter som ligger i nämnden handlingsplan för att få budget i balans. Ett stort arbete pågår med att sänka personalkostnaderna. Ett antal åtgärder har beslutats som kommer att ge effekt under hösten. Detta visar sig när siffrorna för 2020 presenteras.

Kostnaden, baserad på 2019-års bokslut, för äldreomsorgen och LSS-verksamheten är cirka 3 mkr högre jämfört med genomsnittet för riket.

De fem åren som föregick detta 2013-2017 låg medelavvikelsen för äldreomsorg och LSS 16 mkr högre än rikets medelkostnad per år i genomsnitt.

NYCKELTAL

Nettokostnadsavvikelse LSS (%)

Mål 2020	2019	2018
-0,1*	-2,9% (-8 mkr)	-4,4% (-11 mkr)

Nettokostnadsavvikelse, äldreomsorg (%)

Mål 2020	2019	2018
-0,1*	2,4% (11 mkr)	1,9% (9 mkr)

Uppdrag

I Vård- och omsorgsnämndens budget har nämnden tilldelat förvaltningen att genomföra uppdrag. I delårsbokslutet redovisas respektive uppdrag utifrån om uppdraget bedöms genomfört eller inte vid årets slut utifrån följande signalvärde:

Ej uppfyllt Delvis uppfyllt I hög grad uppfyllt Helt uppfyllt

I samband med delårsbokslutet bedöms inga av nämndens uppdrag vara helt genomförda vid årets slut. Den främsta orsaken till varför uppdragen inte kommer vara genomförda beror på att genomförandet eller delar av genomförandet har nedprioriterats med anledning av pandemin.

- Fortsätta utreda och besluta kring vilka delar av verksamheten som kan vara aktuella för valfrihetsmodeller enligt LOV (Lagen om valfrihet).

För att på kort tid klara av att ställa om och hantera den rådande situationen utifrån pandemin har ned- och bortprioriteringar av flera arbetsuppgifter och uppdrag varit nödvändiga inom verksamheten. Av den orsaken har det fortsatta utredningsarbetet kring LOV flyttats fram. Arbetet planeras att påbörjas senare under 2020. Uppdraget bedöms därför inte vara uppfyllt vid årets slut.

● Fortsätta utveckla digital teknik inom omsorgen och arbeta för digitala tjänster i hemmet.

Förvaltningens följer kontinuerligt utvecklingen av pågående IT-projekt och omvärldsbevakar nya möjliga projekt att genomföra. Under perioden januari - augusti har digital signering införts med start i hemtjänsten. Digital signering ersätter tidigare signeringslistor på papper och målet är att minska antalet läkemedelsavvikelser. I augusti passerade verksamheten 100 000 digitala signeringar. Installation av kameror för natttillsyn i hemmet har fortsatt under året och möjligheterna till andra användningsområden undersöks. Vid delåret finns 34 kameror i bruk och 41 digitala tillsyner genomförs per natt. Nya rutiner för biståndsbedömning som förordar kameratillsyn, när så är lämpligt, har tagits fram. Planering inför FVM (framtidens vårdinformationsmiljö) pågår, liksom byggprojekteringar som omfattar it-infrastrukturella behov. Ett arbete för att prova läkemedelsrobotar har initierats men pausats med anledning av pandemin. Uppdraget bedöms i hög grad vara uppfyllt vid årets slut.

● Agenda 2030

Förvaltningen har under början av året tillsammans med strateger på KLK planerat och förberett en workshop för förvaltningens chefer gällande Agenda 2030. På grund av pandemin fick den inplanerade workshopen ställas in i sista stund och arbetet har sedan dess varit pausat.

Med anledning av det rådande läget är det svårt att avgöra när arbetet kan återupptas. Om arbetet inte kan komma igång under hösten planerar förvaltningen istället att genomföra arbetet under 2021. Uppdraget bedöms därför delvis vara uppfyllt vid årets slut.

● Närvårdsamverkan

Vårdsamverkan är en nödvändighet och på grund av pandemin har närvårdsamverkan intensifierats.

Förvaltningen har samverkat med Västra Götalandsregionen främst avseende riktlinjer för vårdhygien, provtagning, smittspårning och skyddsutrustning.

SAMLA:s (Samverkan i Lerum och Alingsås) utvecklingsgrupper har träffats digitalt under pandemin. Där det huvudsakliga arbetet har handlat om Covid-19. Arbetet med aktiviteterna i handlingsplanen för den Nära Vården och utvecklingsgruppernas aktivitetsplaner har därför till viss del fått stå tillbaka. Av samma orsak har inte heller förvaltningens planerade utvecklingsarbete kring in- och utskrivning processen kunna genomföras i samma utsträckning som planerat. Uppdraget bedöms därför delvis vara uppfyllt vid årets slut.

Internkontroll

Uppföljningen av Vård- och omsorgsnämndens internkontrollplan visar att fem av nämndens sex internkontrollpunkter är genomförda utan anmärkning/med försumbar anmärkning, en internkontrollpunkt har genomförts med anmärkning

En redogörelse för de genomförda kontrollerna redovisas i Bilaga 1.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2020	Delårsbokslut 2020	Prognos helår	Avvikelse prognos/budget 2020	Delårsbokslut 2019	Differens 2020/2019
Verksamhetens intäkter	191 941	139 246	209 500	17 559	130 007	9 239
				0		
Personalkostnader	-646 966	-448 320	-675 700	-28 734	-414 896	-33 424
Lokalhyror	-82 803	-54 506	-81 800	1 003	-52 590	-1 916
Köp av tjänster	-163 470	-114 256	-171 900	-8 430	-111 258	-2 998
Övriga kostnader	-70 847	-53 724	-82 200	-11 353	-48 130	-5 594
Verksamhetens kostnader	-964 086	-670 806	-1 011 600	-47 514	-626 874	-43 932
Verksamhetens nettokostnader	-772 145	-531 560	-802 100	-29 955	-496 867	-34 693
Kommunbidrag	772 145	514 760	772 145	0	486 754	28 006
				0		0
Årets resultat	0	-16 800	-29 955	-29 955	-10 113	-6 687

Inledning

Förvaltningens prognosticerade underskott stannar på samma nivå som vid våruppföljningen på nästan -30 mkr, trots ökade kostnader för personal och skyddsutrusning i samband med pandemin. Ersättning för sjuklön har utbetalats till nämnden och påverkar resultatet med 7,5 mkr.

Nämnden har påverkats av den pågående pandemin, där verksamheterna aktivt har arbetat för att säkerställa bemanning och minska smittspridning. Prognosen har endast ökat med 800 tkr totalt sett men det går att se en tydlig omfördelning av kostnader i prognosen, högre utfall för personal-kostnader samt övriga kostnader jämfört med prognosen per april.

Nämnden redovisar ett negativt utfall om -16,8 mkr per augusti 2020. Stor del av det negativa resultatet härrörs just till personalkostnader samt ökade kostnader för övriga kostnader, där inköpen av engångsartiklar för att upprätthålla basala hygienrutiner är den bakomliggande faktorn.

Utfall för perioden

Intäkter

Intäkter visar i delårsbokslutet en positiv trend. Till följd av pandemin har nämnden fått intäkter för sjuklönekostnader mellan april och juli som uppgår till 7,5 mkr. Dessutom har intäkterna för lönebidrag varit högre än budgeterat fram till delårsbokslutet.

Personalkostnader

Personalkostnader visar till och med augusti ett underskott på -17 mkr. På grund av pandemin har verksamheten anställt personal i samtliga avdelningar för att bland annat täcka sjukfrånvaro.

Nämnden redovisar till och med augusti månad merkostnader för personal på 18 mkr till följd av pandemin.

Övriga kostnader

Nämnden redovisar ett resultat på 6,5 mkr över budget för övriga kostnader. 4,8 mkr är hittills registrerade som merkostnader för förbrukningsmaterial på grund av covid-19. Förbrukningsmaterial såsom handskar visir och förkläden för att upprätthålla basala hygienrutiner med anledning av den pågående pandemi.

Jämförelse mellan åren

Verksamhetens intäkter

Intäktsökningen jämfört med samma period föregående år motsvarar 9,2 mkr. Den främsta anledningen är bidrag från staten för sjuklönekostnader under perioden april till och med juli på grund av den pågående pandemin, 7,5 mkr. Resterande del ligger i nämndens intäkter i form av avgifter som är högre än föregående år.

Personalkostnader

Årets personalkostnader är nästan 12 mkr högre jämfört med samma period föregående år. Nämnden har i år fler verksamheter som påverkar personalkostnaderna. Vård- och omsorgsnämnden har tagit över ett LSS-boende, två boende från socialförvaltningen samt verksamhet för kontaktpersoner och stödfamiljer.

Utöver den utökade verksamheten har nämnden haft flertalet överanställningar för att täcka upp det ökade behovet i verksamheterna under den pågående pandemin.

Köp av tjänster

Utöver index har förvaltningen sedan föregående år haft högre kostnader för köp av privata hemtjänsttimmar, då antalet timmar har minskat i den kommunala verksamheten men ökat i den privata. Samma trend återfinns inom personlig assistans.

Övriga kostnader

Övriga kostnader avviker med 5,6 mkr jämfört med 2019. Denna avvikelse beror till merkostnader för förbrukningsmaterial.

Prognos

Vård- och omsorgsnämnden redovisar i nuläget en förändrad prognos med -800 tkr jämfört med den fördjupade månadsuppföljningen i våras. Den största förändringen är omfördelning av utfallet. Det är framförallt ökade övriga kostnader och personalkostnader samtidigt som nämnden förväntar sig högre intäkter jämfört med den tidigare prognosen.

Intäkter

Vård- och omsorgsnämnden har i dagsläget fått ersättning om 7,5 mkr för kostnader som avser sjuklöner i perioden april till och med juli. Nämnden har, utöver sjuklönekostnaderna, i prognosen valt att enbart räkna med intäkter för de covid-19 relaterade merkostnaderna som uppstått i form av förbrukningsvaror. Resterande del av merkostnaderna råder det osäkerhet om förvaltningen kommer att få tillbaka i form av statsbidrag.

Verksamhetens intäkter förväntas till 17 mkr över budget vid årets slut. 7,5 mkr avser sjuklönekostnader, 2,6 mkr statsbidrag för att motverka ensamhet bland äldre och 7 mkr är förväntade merkostnader för förbrukningsmaterial på grund av covid-19.

Personalkostnader

Personalkostnader förväntas avvika med -29 mkr. 18 mkr av dessa är kostnader som förvaltningen redan har registrerat som merkostnader på grund av covid-19. Utvecklingen av de ökade personalkostnaderna under resterande del av året förväntas att mattas av, då flera av överanställningarna på grund av den pågående pandemin har avslutats per augusti månad.

Övriga kostnader

Övriga kostnader förväntas avvika med -11,4 mkr där en stor del av underskottet är ökade kostnader för förbrukningsmaterial, nämnden har prognostiserat en intäkt som täcker 7 mkr av dessa.

Köp av tjänster

Köp av tjänster prognostiseras att avvika med -8,4 mkr där framförallt köp av hemtjänsttimmar och personlig assistans ser ut att bli högre än budgeterat.

Prognosförändring

Totalt sett har prognosen reviderats med -800 tkr från den fördjupade månadsuppföljningen i april månad.

Sedan tidigare prognos kan vi se att den största skillnaden ligger på verksamhetens intäkter. Här kan vi se en utveckling med 17,5 mkr jämfört med föregående prognos. Intäkterna avser att täcka de ökade personalkostnaderna som nu prognostiseras cirka 10 mkr högre samt övriga kostnader, där ökade kostnader för förbrukningsvaror motsvarar resterande del av förändringen.

Investeringar

Tkr	Budget 2020	Delårsbok slut 2020	Prognos helår	Avvikelse prognos/budget 2020	Delårsbok slut 2019	Differens 2020/2019
Expansionsinvestering				0		0
Investering X				0		0
-varav exploatering				0		0
Exploatering X				0		0
Imageinvestering				0		0
Investering X				0		0
Reinvestering				0		0
Inventarier	2 800	1 408	2 000	800	449	959
Vårdarhjälpmedel	250	257	346	-96	207	50
Sängar	250	193	260	-10	64	129
Anpassningsinvestering				0		0
Inventarier				0		0
Vårdarhjälpmedel						
Sängar						
Totalt utgifter	3 300	1 858	2 606	694	720	1 138

Utfall för perioden

Vård- och omsorgsnämnden har använt 1,9 mkr av investeringsbudgeten under perioden januari-augusti 2020. Investeringsbudgeten prognostiserar ett överskott om 700 tkr då investeringarna förväntas utvecklas i samma takt under hösten som utfallet hittills.

Personal

Personal och kompetensförsörjning

Personalsammansättning

JULI 2020	Antal årsarbetare enl. ÖK* 2020	Antal årsarbetare enl. ÖK *2019	Antal årsarbetare ** 2020	Antal årsarbetare **2019	Genomsn. syss.grad, (%) juli 2020*	Genomsn. syss.grad, (%) januari 2020***
Alla anställnings- och löneformer	1 282,3	1 229,8	1 376,8	1 392,0	45,5%	41,3%
Tillsvidareanställd månadsavlönad	1 162,8	1156,6	929,2	947,2	74,0%	71,2%
Visstidsanställd månadsavlönad	119,5	73,1	101,6	73,6	75,8%	82,0%
Visstidsanställd timavlönad	0,00	0,00	346,0	371,2	21,1%	10,9%
SAKNAR AID	1,00		1,2		115,2%	
Administration	30,7	30,7	27,4	28,1	80,6%	73,8%
Ledningsarbete	54,0	48,0	43,7	48,1	78,0%	84,5%
Rehabilitering och förebyggande arbete	32,4	29,4	25,7	27,7	67,6%	64,2%
Skola och förskola	0,00	0,00	0,6	0,2	7,6%	3,6%
Socialt och kurativt arbete*****	490,3	469,7	524,7	521,3	52,1%	45,4%
Teknikarbete	18,8	12,5	17,5	11,0	92,0%	85,3%
Vård och omsorg****	655,2	639,6	736,1	755,7	39,5%	36,0%

* Antal årsarbetare enl ÖK utifrån vad som står på anställningsavtalet (inkl tjänstlediga, sjukfrånvaro etc)

** Antal årsarbetare faktiskt arbetad tid (exkl tjänstlediga, sjukfrånvaro etc)

***Genomsnittlig sysselsättningsgrad är utifrån faktiskt arbetad tid. I den tidigare versionen av hypergene så var den siffran utifrån vad som stod på anställningsavtalet.

****Sjuksköterskor, undersköterskor, vårdbiträde.

*****Biståndshandläggare, personlig assistent, stödassistent mfl

Enligt tabellen ovan har antalet årsarbetare ökat marginellt 2020 jämfört med samma period 2019.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat sedan januari 2020 inom AID grupperna vård- och omsorg och socialt och kurativt arbete. En orsak till förändringen är arbetet med heltidsresan, där vissa enheter har påbörjat omställningen tidigare bland annat på grund covid-19.

Förvaltningens målvärde gällande genomsnittlig sysselsättningsgrad är 93%. I juli 2020 befinner sig den genomsnittliga sysselsättningsgraden för förvaltningens medarbetare på 92,63 %, vilket är en ökning jämfört med budget då sysselsättningsgraden visade på 91,1% (tillsvidareanställd månadsavlönad)¹.

Befintlig genomsnittlig sysselsättningsgrad förväntas fortsätta att öka med anledning av det pågående arbetet med önskad sysselsättningsgrad (Heltidsresan).

¹ Siffran är utifrån sysselsättningsgraden som visas på anställningsavtalet och inte enligt arbetad tid som visas enligt ovan tabell.

Andel timavlönade

	Antal årsarbetare totalt	Antal timavlönade	Andel timavlönade
JULI 2019	1 392,00	371,16	26,66%

	Antal årsarbetare totalt	Antal timavlönade	Andel timavlönade
JULI 2020	1 376,77	346,02	25,13%

Andel timavlönade utifrån faktiskt arbetad tid

Förvaltningens arbete med att minska antalet timavlönade fortgår.

Utifrån tabellen ovan kan man utläsa att andelen timavlönade har minskat något gentemot föregående år. Det troligtvis kan komma att minska ytterligare framöver när *Heltidsresan* och dess positiva effekter blir ett faktum.

Minskningen av antalet timavlönade under perioden bör även ställas i ljuset av Coronapandemin och förvaltningens ökade korttidsfrånvaro. Genom att minska antalet arbetade timmar utfört av timavlönad personal stärks kontinuiteten och kvaliteten ökar för våra brukare.

Övertid och fyllnad

	Jan-juli 2019	Jan-juli 2020
Andel av arbetad tid som fyllnad	1,1 %	1,0 %
Andel av arbetad tid som övertid	1,1%	1,2 %

När det gäller övertid och fyllnad kan man se att övertiden har ökat med 0,1 procent medan fyllnadslön minskat med 0,1 procent jämfört med samma period förra året.

Man kan se att gällande ökningen av övertiden så är den främst inom boende LSS och personlig assistans samt en viss ökning inom hemtjänsten.

Personalomsättning

	2019	2020
Externa avgångar	-64	-61
- därav eget bolag		
- därav annan kommun	-17	-15
- därav landsting	-5	-7
- därav staten	-1	
- därav privat arbetsgivare	-11	-7
- därav pension	-7	-14
- därav övrigt externt	-23	-18
Externa rekryteringar	56	31
Omsättning externt (%)	5,10%	4,85%
Interna avgångar	-6	-7
- därav inom förvaltning	-3	-4
- därav annan förvaltning	-3	-3
Interna rekryteringar	45	35
Omsättning internt (%)	0,48%	0,56%
Omsättning exkl pension	4,54%	3,74%

Utifrån tabellen ovan kan man utläsa att personalomsättningen exkl pension på förvaltningen är låg.

Andelen pensionsavgångar har dock varit fler än föregående delår.

Kompetensförsörjning

Attrahera/ behålla

Heltidsresan är en del av det strategiska kompetensförsörjningsarbetet för att behålla befintlig personal samt öka attraktiviteten i yrket. *Heltidsresan* syftar till att erbjuda heltid, med möjlighet att önska sysselsättningsgrad. Möjligheten till heltid alternativt önskad sysselsättning träder i kraft hösten 2020. Flera enheter har dock redan påbörjat arbetet med att höja sysselsättningsgraden.

HR deltar i GR:s (Göteborgsregionen) *Arbetsgivarvarumärkesnätverk* samt i den arbetsgrupp som planerar för gemensamma mässor inom regionen gällande kompetensförsörjning. I dessa nätverk och arbetsgrupper lyfts, uppmärksammas och samarbetas det på inom flera nivåer med fokus på kort och lång kompetensförsörjning, nämns kan den stora mässan med fokus på gymnasievalet *Future Skills*.

Rekrytera

Nämnden står inför utmaningar då det gäller att rekrytera personal med tillräcklig kompetens inom flera yrkeskategorier såsom undersköterskor, sjuksköterskor och fysioterapeuter men även inom specialistfunktioner.

Vad gäller utannonserade tjänster kan man här se att antalet kandidater per utannonserad tjänst varierar stort. Likaså att flera av kandidaterna på utannonserade enhetschefstjänster är tidigare chefer inom förvaltningen, vilket bör ses som positivt utifrån attraktiv arbetsgivare. Trots utmaningar har alla rekryteringar kunnat tillsättas med kandidater som uppfyllt de krav som är ställda gällande såväl kvalifikationer som tillräcklig kompetens.

Insatser som riktad annonsering via olika sociala kanaler har använts vid befattningar som ansetts mer utmanande att rekrytera till. Vidare arbetar nämnden för en samverkan mellan förvaltning och skolor i form av arbetsplatsförlagt lärande i syfte att skapa förutsättningar för att fånga upp framtida medarbetare.

Då trycket på vård- och omsorg intensifierades med anledning av Coronapandemin ställde detta krav på en snabbare hantering av rekryteringsprocessen gällande timavlönade. För att kunna förse verksamheten med extrapersonal inför semesterperioden samt vid eventuella utbrott av covid-19 eller vid hög sjukfrånvaro bland medarbetare till följd av covid-19 inrättades ett så kallat "Snabbspår". Förvaltningen arbetade gemensamt fram ett nytt koncept tillsammans med Vård- och omsorgscollege och HR-avdelningen. En omställning gjordes i rekryteringsprocessen där man snabbt digitaliserade för att kunna tillgodo se vård- och omsorgsförvaltningen med det eventuellt ökade behovet av timavlönade medarbetare. Mer fokus och tid lades på att utbilda kandidaten inom yrkesområdet innan kandidaten presenterades för bredvidgång än tidigare. Inom vård- och omsorgsförvaltningen komprimerades introduktionen och bredvidgången på plats på respektive enhet.

Introducera

Förvaltningsövergripande pågår ett arbete med att ta fram en enhetlig, automatiserad och digital introduktion för alla nyanställda medarbetare i Alingsås Kommun kopplat till mejladressen med innehåll så som bland annat en presentation av kommunens förvaltningar, förmåner mm. En så kallad on-boarding för att möjliggöra bästa tänkbara introduktion för nya medarbetare, oavsett befattning, vilket därmed stärker såväl förvaltningen som kommunen som en attraktiv arbetsgivare.

Utveckla

Planering kring *Äldreomsorgslyftet* har påbörjats. Äldreomsorgslyftet syftar till att anställda inom äldreomsorgen ska erbjudas betald utbildning på arbetstid. Målgruppen är de som redan jobbar i vården eller omsorgen men som inte har rätt utbildning (vårdbiträde eller undersköterska), men ska även innefatta utbildade som kommer in nya i yrket på grund av tex permitteringar och varsel med anledning av covid-19.

Utbildningsinsatserna har under pandemin fokuserats på basala hygienrutiner och användning av skyddsutrustning samt nya riktlinjer och rutiner för hantering av smitta. Andra utbildnings och kompetenshöjande insatser har omorganiserats, ställts in eller skjutits på framtiden.

Med pandemin krävdes till stora delar ett förändrat och ett mer digitaliserat arbetssätt än tidigare för många yrkeskategorier inom förvaltningen. Detta ställde krav på många medarbetare bl.a. chefer och handläggare, men även samverkansparter internt samt externt att skyndsamt ta till sig ny digitaliserad teknik vilket i detta fall får spegla en form av kompetensutveckling under perioden. Vidare kan nämnas interna utbildningar inom basal hygien samt kring specifik skyddsutrustning för vård- och omsorgspersonal med anledning av covid-19.

Arbetsmiljö

Vård- och omsorgsnämnden har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare och bibehålla förvaltningens NMI-värde samt minska sjukfrånvaron.

Arbetsmiljöarbetet har påverkats av covid-19 och mycket av arbetet har därför varit fokuserat på att minska smittspridning och implementera särskilda rutiner och riktlinjer för säkerställa en god och säker arbetsmiljö för medarbetarna. Förvaltningen har även gjort riskbedömningar där respektive chef tillsammans med skyddsombud utrett vilken smittrisk som finns och sedan bedömt den risk som den kan utgöra för arbetstagaren. Förvaltningen har även gjort en kartläggning över vilka anställda som tillhör riskgrupper och sedan arbetat med anpassningar och åtgärder för de medarbetare som har varit berörda. Förvaltningen har även under våren infört extra FSG samt att förvaltningschefen har haft extra möten för alla chefer varje fredag.

I ett led att vara en attraktiv arbetsgivare men också minska sjukskrivningstalen och skapa en god arbetsmiljö har man fortsatt arbetet med heltidsresan där medarbetare har fått välja sin sysselsättningsgrad och att förvaltningen arbetar med hållbara scheman och framtagningen av en bemanningshandbok.

Arbetskador och tillbud

Tabell, antal anmälda tillbud och arbetskador

Typ	2019	2020	Differens 2019-2020
Tillbud	256	280	+24
Arbetskador	93	94	+1

Antalet inrapporterade arbetskador är 94 stycken under perioden. Det innebär att antal arbetskador i nivå med samma period förra året.

Antalet tillbud var 280 stycken vilket är en ökning jämfört med samma period 2019. En förklaring till ökningen är covid-19, man kan se att det är 22 stycken tillbud som är "tillbud exponering av smitta covid-19". Den vanligaste rapporterade orsaken till tillbuderna är fortfarande "skadad av person" (37

stycken) och motsvarande gäller för arbetsskadorna (15 stycken). När det gäller arbetsskador så kan man även se att det är 12 anmälningar där medarbetare har blivit smittad av covid-19.

Nämnden har fortfarande relativt få rapporterade tillbud och arbetsskador i förhållande till storleken på verksamheten. Nya rutiner för tillbud och arbetsskaderapportering är implementerade och målet är att öka anmälningsfrekvensen. Förvaltningen har tagit del av de nya rutiner som gäller vid anmälan av tillbud och arbetsskador kopplat till covid-19 och vid de händelser där medarbetare har exponerats för smitta har information gått till medarbetare att anmäla i LISA samt att respektive chef har utrett, åtgärdat och följt upp för hindra att det sker igen.

Sjukfrånvaro

Tabell, sjukfrånvaro i %

Sjukfrånvaro %	2019-07-31	2020-07-31	Differens
Totalt	8,33	10,8	2,47
≤ 29 år	4,96	8,4	3,44
30-49 år	6,45	10,04	3,59
50 år ≥	11,39	12,41	1,02
Kvinna	8,72	11,65	2,93
Man	6,12	7,81	1,69
Dag 1-14	3,34	5,02	1,68
Dag 1-59	4,74	6,92	2,18
Dag 59 >	2,18	2,49	0,31

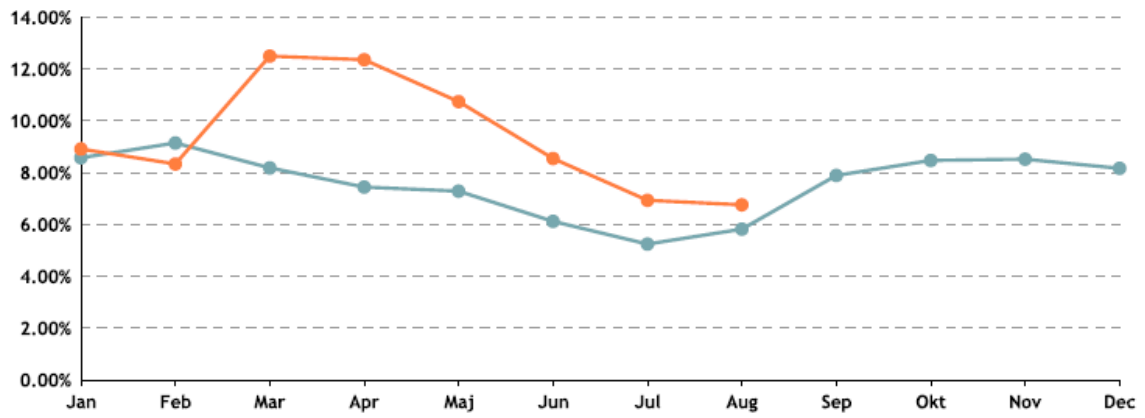
Under 2020 har den totala sjukfrånvaron ökat med 2,5%, detta kan härledas till covid-19 och att man måste vara hemma även med milda symtom. Det blir även tydligt då man ser att den största ökningen är dag 1-14 samt dag 1-59. Långtidssjukskrivningarna har endast ökat marginellt.

Under 2020 är precis som 2019 sjukfrånvaron högst bland medarbetare 50 år och äldre och lägst i åldersgruppen under 29 år.

När det gäller att minska sjukfrånvaron bland medarbetare och minska smittspridning kopplat till covid-19 så har förvaltningen följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer samt arbetat med att alla ska följa de rutiner och riktlinjer som finns inom bl.a. basala hygienrutiner och användning av skyddsutrustning.

För att förebygga och åtgärda ohälsa och olycksfall arbetar förvaltningen aktivt med sjukfrånvaron och samtliga chefer har målvärden kring total sjukfrånvaro och korttidssjukfrånvaro. Förvaltningen arbetar utifrån den reviderade rehabiliteringsrutinen "Från Frisk till Frisk" samt att HR har fortsatt stöttat cheferna bl.a. genom regelbundna HR-avstämningar där man går igenom aktuella rehabiliteringsärenden.

Sjukfrånvaro, jämförelse föregående år 2019-2020

Bilaga 1.

Internkontrollplan

Namn på visning: Internkontroll 4 | Fas: Delårsbokslut | Rapportperiod: 2020-08-31 | Organisation: Vård- och omsorgsnämnden

Identifierad risk			Vad kontrolleras?				
Titel	Beskrivning	Riskvärde	Titel	Ansvarig	Frekvens	Metod	Bedöm...
Utveckling av hemtjänsttimmar Mitt ansvar: 	Område: Ekonomi, verksamhet, medborgare Process: Förändring av hemtjänst	9	Följa hemtjänstutveckling och underliggande orsaker till förändringar Resultat: Utvecklingen inom hemtjänsten följs upp och redovisas månadsvis till nämnden i statistik över antal utförda timmar. Uppföljningen visar att antalet hemtjänsttimmar följer budget och har hittills i år legat lägre än tidigare år.	Astor Ekdahl, VOO	Delårs- och helårsbokslut	Löpande till nämnd i månadsstatistik	
Kompetensförsörjning (heltidsresan) Mitt ansvar: 	Område: Ekonomi, medarbetare Process: Heltid som norm under 2020	12	Följa effekter för ekonomi och medarbetare när heltid som norm införs Resultat: Vid delåret konstateras ett ny uppföljningsmall är utarbetad och implementerad bland förvaltningens chefer. Uppföljning utifrån mallen kommer att ske från och med slutet av september. Ny uppföljning ska göras vid årsbokslutet.	Astor Ekdahl, VOO	Månadsvis från införandet hösten 2020	Ta fram särskild uppföljningsmall under 2020	
Personlig assistans Mitt ansvar: 	Område: Ekonomi, verksamhet Process: Ny budgetmodell	9	Säkerställa att utförandet av assistans följer beslutet och intäkten för assistans Resultat: Det infördes en ny budgetmodell för personlig assistans 2020 och med hjälp av en projektledare har en rapport tagits fram med förslag på effektiviseringar av verksamheten. Ny uppföljning ska göras vid årsbokslutet.	Astor Ekdahl, VOO	Delårs- och helårsbokslut	Ny budgetmodell samt löpande granskning	

Internkontrollplan

Namn på visning: Internkontroll 4 | Fas: Delårsbokslut | Rapportperiod: 2020-08-31 | Organisation: Vård- och omsorgsnämnden

Identifierad risk			Vad kontrolleras?				
Titel	Beskrivning	Riskvärde	Titel	Ansvarig	Frekvens	Metod	Bedöm...
<p>Välfärdsteknologi</p> <p>Mitt ansvar: </p>	<p>Område: Verksamhet, medarbetare</p> <p>Process: Fortsatt utveckling av välfärdsteknik</p>	9	<p>Följa utvecklingen av pågående projekt och omvärldsbevaka möjliga nya projekt att genomföra</p> <p>Resultat: Förvaltningen följer kontinuerligt utvecklingen av pågående IT projekt och omvärldsbevakar nya möjliga projekt att genomföra. Under perioden januari-augusti har bland annat digital signering införts med start i hemtjänsten. Vidare har installationen av kameror för natttillsyn i hemmet fortsatt och möjligheterna till andra användningsområden undersöks. Nya rutiner för biståndsbedömning som förordar kameratillsyn när så är lämpligt har tagits fram. Ett arbete för att pröva läkemedelsrobotar har initierats med pausats med anledning av Corona.</p>	Anna Ebbesson, VOO	Delårs- och helårsbokslut	Löpande genomgång av projektens utveckling	
<p>Samsjuklighet som leder till dyra externa placeringar</p> <p>Mitt ansvar: </p>	<p>Område: Ekonomi, verksamhet</p> <p>Process: Tillskapa platser för samsjuklighet i egen regi</p>	12	<p>Följa och bevaka ärenden som omfattas av samsjuklighet och möjliggöra placering i egen regi</p> <p>Resultat: Under våren har förvaltningen utrett och presenterat ett förslag för nämnden om att ändra inriktning på en av de befintliga demensenheterna för att möjliggöra vård- och omsorg för personer med komplexa vård- och omsorgsbehov i egen regi, i syfte att minska kostnaden för köpta plaster i extern regi. Den 16 juni 2020 beslutade Vård- och omsorgsnämnden att ge förvaltningen i uppdrag att ändra verksamheten på en av demensenheterna på Tuvegården till en enhet med 5 platser för personer med komplexa vård- och omsorgsbehov. Nämndens beslut har överklagats till förvaltningsrätten vilket med stor sannolikhet fördröjer processen. En ny uppföljning av kontrollpunkten görs vid årsuppföljningen.</p>	Birgitta Strandin, VOO	Delårs- och helårsbokslut	Löpande följa ärenden som omfattas av samsjuklighet	

Internkontrollplan

Namn på visning: Internkontroll 4 | Fas: Delårsbokslut | Rapportperiod: 2020-08-31 | Organisation: Vård- och omsorgsnämnden

Identifierad risk			Vad kontrolleras?				
Titel	Beskrivning	Riskvärde	Titel	Ansvarig	Frekvens	Metod	Bedöm...
Nya målgrupper inom LSS Mitt ansvar: 	Område: Ekonomi, verksamhet Process: Samverka med Socialnämnd kring gränsdragningar	9	Bevaka så att ärenden utförs av den nämnd som skall utföra insatserna utifrån de politiska intentionerna Resultat: Regelbundna samverkansträffar mellan chefer på samtliga nivåer inom vård- och omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen har startat upp under året. För att tydliggöra gränsdragningar och säkerställa samverkan mellan förvaltningarna vid individuellt utformade insatser till enskilda har förvaltningen identifierat behov av att samverkansformer och rutiner på operativ nivå utarbetas.	Birgitta Strandin, VOO	Delårs- och helårsbokslut	Följa ärenden som omfattas av osäkerhet vilken nämnd som är ansvarig	